

Domov>Družinske zadeve in dedovanje>Razveza in ločitev

Izvirna jezikovna različica te strani [nl](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

nizozemščina

Swipe to change

Razveza in ločitev

Nizozemska

1 Kakšni so pogoji za razvezo zakonske zveze?

Zahtevek za razvezo zakonske zveze lahko vložijo eden od zakoncev (individualni zahtevek) ali oba zakonca (skupni zahtevek). Postopek je enak (glej vprašanje 11).

V vsakem primeru mora stranki med postopkom zastopati odvetnik. Zahtevek za razvezo zakonske zveze obravnava okrožno sodišče (*rechtbank*) v kraju stalnega prebivališča vložnika ali enega od vložnikov. Zahtevek za razvezo zakonske zveze je mogoče vložiti kadar koli po njeni sklenitvi; ni nujno, da je od sklenitve zakonske zveze med strankama preteklo določeno obdobje. Razveza zakonske zveze začne veljati ob vpisu sodne odločbe v register rojstev, porok in smrti (*burgerlijke stand*). Ta vpis v register je mogoč šele, ko se zoper odločbo ni več mogoče pritožiti (postane pravomočna (*res judicata*)). Razvezo zakonske zveze je treba v register vpisati v šestih mesecih po pravomočnosti odločbe, sicer odločba izgubi veljavo in vpis razveze v register ni več mogoč. Če je bila zakonska zveza sklenjena v tujini in tuj poročni list ni bil vpisan v nizozemski matični register, je treba nizozemsko odločbo o razvezi zakonske zveze vpisati v poseben register rojstev, porok in smrti v mestni občini Haag.

2 Kakšni so razlogi za razvezo zakonske zveze?

Po nizozemskem pravu je edini razlog za razvezo nepopravljivo nevzdržnost zakonske zveze. Šteje se, da je zakonska zveza postala nepopravljivo nevzdržna, če se zakoncem zdi skupno življenje nevzdržno in ni nobene možnosti, da bi se zakonski odnosi obnovili. Kadar zahtevek za razvezo zakonske zveze vložijo samo eden od zakoncev, mora navesti, da je zakonska zveza postala nepopravljivo nevzdržna, če drugi zakonec to zanika, pa mora vložnik zahtevka predložiti dokaze. O tem, ali je zakonska zveza postala nepopravljivo nevzdržna, odloči sodišče. V primeru skupnega zahtevka se odločba o razvezi zakonske zveze izda na podlagi mnenja obeh zakoncev, da je zakonska zveza postala nepopravljivo nevzdržna.

3 Katere so pravne posledice razveze, kar zadeva:**3.1 osebne odnose med zakoncema (na primer priimek);**

Razveza zakonske zveze lahko vpliva na uporabo priimka nekdanjega zakonca. Ko razveza zakonske zveze postane pravomočna, lahko razvezana oseba sklene novo zakonsko zvezo ali registrirano partnersko skupnost.

3.2 razdelitev premoženja zakoncev;**Zakonska ureditev (skupno lastništvo nad celotnim premoženjem)**

Nizozemsko pravo določa precej posebno ureditev glede dohodka in premoženja med zakonsko zvezo. Običajna ureditev, določena z zakonom, je skupno lastništvo nad celotnim premoženjem (*algehele gemeenschap van goederen*). Načeloma je vse premoženje, ki ga je kateri koli od zakoncev pridobil pred sklenitvijo zakonske zveze ali po njej, vključeno v skupno premoženje. Premoženje obeh zakoncev se združi. Načeloma se vsi dolgi, nastali pred sklenitvijo zakonske zveze ali po njej, prav tako štejejo za skupne obveznosti, ne glede na to, kateri od zakoncev se je zadalil. Upnik lahko dolg izterja iz skupnega premoženja zakoncev. Skupno lastništvo nad premoženjem preneha ob razvezi zakonske zveze, tj. ob vpisu odločbe o razvezi v register rojstev, porok in smrti. Premoženje zakoncev ni več združeno, skupno premoženje pa je treba razdeliti. Ugotoviti je treba, do česa je vsak od zakoncev upravičen iz skupnega premoženja. Splošno načelo je, da je vsak od zakoncev upravičen do polovice skupnega premoženja. Zakonca se lahko od tega načela oddaljita in vzpostavita drugačno ureditev v sporazumu o razvezi (*echtscheidingsconvenant*) ali ob delitvi (*verdeling*).

Predporočna in poporočna pogodba

Zakonca se lahko s pogodbo, ki jo skleneta pred sklenitvijo zakonske zveze ali (redkeje) po njej, odločita za ureditev, ki se razlikuje od običajne zakonske ureditve. Ta pogodba določa *tudi* pravila o delitvi premoženja v primeru razveze zakonske zveze.

3.3 mladoletne otroke zakoncev;

Pravica do varstva in vzgoje

Po razvezi zakonske zveze oba starša obdržita skupno pravico do varstva in vzgoje otrok, kot sta jo imela med trajanjem zakonske zveze. Samo izjemoma se lahko od sodišča zahteva, naj pravico do varstva in vzgoje dodeli samo enemu od staršev. Zahtevek za izključno pravico do varstva in vzgoje lahko vložijo eden od staršev ali oba. Starš, ki nima pravice do varstva in vzgoje, ima pravico do stikov z otrokom. Eden od staršev ali oba lahko pri sodišču zahtevata ureditev pravice do stikov.

Preživnina za otroka

Če starša po razvezi zakonske zveze obdržita skupno pravico do varstva in vzgoje otrok, morata doseči dogovor o delitvi finančnega bremena pri vzgoji skupnih otrok. Pri sodišču lahko tudi zahtevata, naj se njun dogovor evidentira. Če se ne moreta dogovoriti o delitvi finančnega bremena, lahko sodišče določi znesek, ki ga je treba plačevati kot preživnino. Če je enemu od staršev dodeljena izključna pravica do varstva in vzgoje, lahko od sodišča zahteva, naj določi, koliko mora drugi starš prispevati k vsakodnevnim življenjskim stroškom otrok. Praviloma naj bi starša sama uredila plačevanje preživnine. Za več informacij v zvezi s tem glej spletišče nacionalne agencije za izterjavo preživnin (*Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen*) (<http://www.lbio.nl/>).

3.4 obveznost plačevanja preživnine drugemu zakoncu?

Obveznost zakoncev, da preživljata drug drugega, velja tudi po razvezi zakonske zveze. Če nekdanji zakonec nima zadostnih dohodkov za kritje življenjskih stroškov in ni mogoče razumno pričakovati, da bo ustvaril potrebno raven dohodkov, lahko od sodišča zahteva, naj drugemu nekdanjemu zakoncu odredi plačevanje preživnine za kritje njegovih življenjskih stroškov. Sodišče lahko to stori v odločbi o razvezi zakonske zveze ali poznejši odločbi. Pri izračunu preživnine upošteva potrebe zakonca, ki bo preživninski upravičenec, in sredstva drugega zakonca. Upoštevajo se lahko tudi nefinančni dejavniki, na primer trajanje zakonske zveze ali to, kako dolgo sta zakonca živela skupaj. Če sodišče trajanja obveznosti plačevanja preživnine ne omeji, ta obveznost preneha po 12 letih. Če se zakonec, ki je preživninski upravičenec, znajde v precejšnjih finančnih težavah, lahko sodišču predlaga, naj to obdobje podaljša. Če je bila zakonska zveza kratkotrajna (manj kot pet let) in brez otrok, naj obveznost plačevanja preživnine načeloma ne bi trajala dlje, kot je trajala sama zakonska zveza. Če se zakonca ali nekdanja zakonca dogovorita glede plačevanja preživnine, lahko dogovor vključita v sporazum o razvezi zakonske zveze.

4 Kaj pravni izraz „prenehanje življenjske skupnosti“ dejansko pomeni?

Prenehanje življenjske skupnosti (*scheiding van tafel en bed*) je pravno sredstvo, na podlagi katerega zakonca prenehata živeti skupaj, ne da bi dejansko prenehala zakonska zveza med njima. Prenehanje življenjske skupnosti je pomembno za zakonca, ki se želita raziti in urediti pravne posledice razhoda, vendar ne želita razvezati zakonske zveze, morda iz verskih ali finančnih razlogov. Prenehanje življenjske skupnosti pušča odprto možnost za spravo, lahko pa je tudi korak do razveze zakonske zveze. Prenehanje življenjske skupnosti začne veljati ob vpisu sodne odločbe v register premoženjskih razmerij med zakoncema. Tako kot pri razvezi zakonske zveze je to treba storiti v šestih mesecih.

5 Kakšni so pogoji za prenehanje življenjske skupnosti?

Edini razlog za prenehanje življenjske skupnosti je nepopravljiva nevzdržnost zakonske zveze.

6 Katere so pravne posledice prenehanja življenjske skupnosti?

Posledice prenehanja življenjske skupnosti za skupno premoženje, varstvo in vzgojo otrok (pravice do stikov), plačevanje preživnine in pokojnine so enake kot pri razvezi zakonske zveze. Zakonska zveza ne preneha. Zakon določa, da zakonca, katerih življenjska skupnost je prenehala, ne dedujeta premoženja drugega zakonca ob njegovi smrti. Če se zakonca po prenehanju življenjske skupnosti želita dokončno raziti, lahko še vedno vložita zahtevek za razvezo zakonske zveze. Stranki, katerih življenjska skupnost je prenehala, lahko živita z novim partnerjem ali si ustvarita novo življenje, ne moreta pa skleniti nove zakonske zveze ali registrirane partnerske skupnosti.

Če po prenehanju življenjske skupnosti zahtevek za razvezo zakonske zveze vložijo ena od zakoncev, veljajo določene omejitve. Za individualne zahtevke velja čakalna doba treh let. Sodišče lahko to obdobje v nekaterih primerih skrajša na eno leto. Triletno obdobje začne teči na dan vpisa prenehanja življenjske skupnosti v register. Če zakonca zahtevek za razvezo zakonske zveze po prenehanju življenjske skupnosti vložita skupaj, čakalne dobe ni. Razveza zakonske zveze začne veljati ob vpisu odločbe v register rojstev, porok in smrti.

7 Kaj izraz „razveljavitev zakonske zveze“ dejansko pomeni?

Zakonska zveza se lahko razveljavi samo s sodno odločbo. Postopek za razveljavitev zakonske zveze se začne z vložitvijo zahtevka. Zakonska zveza, ki jo skleneta stranki, torej nikoli ni samodejno nična in neveljavna: veljavna ostane do razveljavitve. Zakon določa, kateri so razlogi za razveljavitev in kdo lahko vloži zahtevek.

8 Kakšni so pogoji za razveljavitev zakonske zveze?

Zakon določa naslednje razloge za vložitev zahtevka za razveljavitev: stranki sta zakonsko zvezo sklenili kljub:

pravnim zadržkom za sklenitev zakonske zveze (zahteve glede minimalne starosti, sklenitev zakonske zveze z mladoletno osebo brez dovoljenja, bigamija, prepovedana stopnja sorodstva);

prisili ali zmoti;

navidezno sklenjeni zakonski zvezi;

duševni motnji enega od zakoncev;

nepristopnosti matičarja ali

neizpolnjenim zahtevam glede navzočnosti prič.

9 Katere so pravne posledice razveljavitve zakonske zveze?

Razveljavitev učinkuje za nazaj in velja od sklenitve zakonske zveze. Ko sodišče zakonsko zvezo razveljavi, se torej šteje, da zakonska zveza ni nikoli obstajala. Izjemoma ima razveljavitev v določenih okoliščinah enake posledice kot razveza zakonske zveze. Na primer za otroke, ki so se rodili v razveljavljeni zakonski zvezi, še vedno velja, da so zakonski. Naslednja izjema se nanaša na dobrovernega zakonca, tj. zakonca, ki se ni zavedal pravnega zadržka za sklenitev zakonske zveze. Glej tudi pogoje za razveljavitev zakonske zveze iz odgovora na vprašanje 8. Dobroverni zakonec lahko na primer od drugega zakonca zahteva plačilo preživnine.

10 Ali obstajajo alternativni zunaj sodni načini reševanja sporov v zvezi z razvezo zakonske zveze, pri katerih ni treba začeti postopka pri sodišču?

Na Nizozemskem je mediacija v postopkih za razvezo zakonske zveze pogosta. Zakonca poskušata s pomočjo mediatorja in po potrebi svojih odvetnikov doseči dogovor o razvezi zakonske zveze in njenih posledicah. Te ureditve se navedejo v sporazumu o razvezi (*echtscheidingsconvenant*), ki je pisni dokument. Sporazum lahko zajema vprašanja, kot so delitev premoženja, morebitna obveznost plačevanja preživnine zakoncu in starševski načrt. Sodišče lahko sporazum, sklenjen v postopku mediacije, vključi v svojo odločbo.

Člani zveze družinskih odvetnikov in mediatorjev v postopkih za razvezo (*Vereniging van Familierechtadvocaten en Scheidingsbemiddelaars*) so specializirani za področja, kot sta razveza in plačevanje preživnine. Specializirani so tudi za mediacijo v postopkih za razvezo in vse, kar spada zraven. Več informacij je na voljo na: <http://www.vas-scheidingsbemiddeling.nl/>.

11 Kje je treba vložiti zahtevek (tožbo) za razvezo/prenehanje življenjske skupnosti/razveljavitev zakonske zveze? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente moram priložiti zahtevku?

Zahtevek

Postopek za razvezo zakonske zveze se vedno začne z vložitvijo zahtevka pri sodišču (*verzoekschrift*). V njem je treba navesti priimek, ime in naslov stalnega ali dejanskega prebivališča zakoncev. Če razveza zadeva mladoletne otroke, je treba te podatke navesti tudi v zvezi z njimi. Vložnik zahtevka lahko zahteva tudi izdajo začasne odredbe (*nevenvoorzieningen*). Ta zahtevek je povezan z razvezo zakonske zveze. Sodišče lahko začasno odredbo med drugim izda za:

pravico do varstva in vzgoje ter do stikov v zvezi z mladoletnimi otroki;

preživnino za otroka ali zakonca;

delitev skupnega premoženja zakoncev ali uveljavitev ureditve, dogovorjene v predporočni ali poporočni pogodbi;

uporabo družinskega doma in

izravnano pokojnin.

Vložnikov odvetnik (*advocaat*) mora zahtevek vložiti pri okrožnem sodišču (*rechtbank*). Če vložnik prebiva na Nizozemskem, se lahko zahtevek vloži v okrožju, kjer prebiva vložnik. Če ne prebiva na Nizozemskem, vendar tam prebiva drugi zakonec, je treba zahtevek poslati sodišču v okrožju, kjer prebiva drugi zakonec. Če nobeden od zakoncev ne prebiva na Nizozemskem, je treba zahtevek vložiti pri okrožnem sodišču v Haagu.

Katere dokumente je treba predložiti?

izvirne izpiske (izdane pred največ tremi meseci) iz registra prebivalstva za oba zakonca, v katerih so navedeni državljanstvo, zakonski stan, in če eden od njiju nima nizozemskega državljanstva, datum prihoda na Nizozemsko; če ima eden od zakoncev nizozemsko državljanstvo, drugi pa ne, je treba navesti tudi datum prijave na Nizozemskem;

izvirne izpiske (izdane pred največ tremi meseci) iz matičnega registra rojstev za mladoletne otroke;

izvirni izpisek iz matičnega registra porok (ki se pridobi v občinskem uradu v kraju sklenitve zakonske zveze in je bil lahko izdan pred največ tremi meseci);

če je bila zakonska zveza sklenjena v tujini, zadošča predložitev izvirnika poročnega lista ali starejšega izpiska; in

če postopek zadeva mladoletne otroke, starševski načrt; starševski načrt določa ureditev, o kateri sta se dogovorila starša, v zvezi z njunimi otroki in lahko predvideva vsakodnevno skrb za otroke, njihovo šolanje, športno udejstvovanje, zdravstveno oskrbo, dogovore za posebne dneve, kot so počitnice in prazniki, finance in praktične dogovore (spremljanje otrok v šolo/vrtec in iz šole/vrtca).

12 Ali lahko dobim pravno pomoč za kritje stroškov postopka?

Če stranka v postopku ne more plačati (vseh) stroškov odvetnika ali mediatorja, je pod določenimi pogoji lahko upravičena do pravne pomoči. Odbor za pravno pomoč (*Raad voor de rechtsbijstand*) dodeljuje pravno pomoč samo prek mediatorjev, registriranih pri odboru. Več informacij v zvezi s pogoji za upravičenost je na voljo na naslovu: <http://www.rvr.org/>.

Upravičenost do pravne pomoči velja tudi v čezmejnih sporih, če vložnik prebiva zunaj Nizozemske, vendar v EU. To je urejeno z evropsko direktivo o pravni pomoči v čezmejnih sporih (UL L 26, 31.1.2003, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 90). Prošnja za pravno pomoč se lahko vложи pri odboru za pravno pomoč v Haagu, in sicer na standardnem obrazcu, določenem z Direktivo, ki je enak v vseh državah članicah. Po potrebi lahko odbor za pravno pomoč vložnikom pomaga izbrati odvetnika. Več informacij je na voljo na naslovu: <http://www.rvr.org/>.

V nekaterih primerih, če obstaja taka pogodba, je stranka v postopku, ki prebiva zunaj EU, upravičena do pravne pomoči na Nizozemskem. V zvezi s tem so pomembne naslednje pogodbe: Haaška konvencija o civilnem postopku (1954), Evropski sporazum o prenosu vlog za pravno pomoč (1977) in Haaška konvencija o mednarodnem dostopu do pravnega varstva (1980). Te pogodbe vsebujejo določbo, na podlagi katere so državljani držav pogodbenic upravičeni do brezplačne pravne pomoči v vseh drugih državah pogodbenicah pod enakimi pogoji kot državljani teh držav. V takih primerih mora stranka v postopku na Nizozemskem pri pristojnem organu v kraju svojega običajnega prebivališča zaprositi za izjavo o nezadostnih sredstvih (*verklaring van onvermogen*). Ta organ prošnjo za pravno pomoč in izjavo o nezadostnih sredstvih pošlje pristojnemu organu v državi, kjer bo zagotovljena pravna pomoč. Ta oceni, ali je stranka v postopku upravičena do pravne pomoči.

13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo v zvezi z razvezo/prenehanjem življenjske skupnosti/razveljavitvijo zakonske zveze?

Da, pritožbo je mogoče vložiti v sodni pisarni pritožbenega sodišča (*gerechtshof*) v treh mesecih od datuma izdaje odločbe o razvezi zakonske zveze. Zoper odločitev pritožbenega sodišča je navadno mogoče vložiti kasacijsko pritožbo pri vrhovnem sodišču (*Hoge Raad der Nederlanden*). Tudi v teh postopkih morajo stranke imeti pravnega zastopnika.

14 Kaj je treba storiti, da bo odločba o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici, priznana v tej državi članici?

1. marca 2005 je v državah članicah EU začela veljati tako imenovana „Uredba Bruselj IIa“; njen polni naslov je Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000. Uredba Bruselj IIa se uporablja za razvezo zakonske zveze, prenehanje življenjske skupnosti in razveljavitve zakonske zveze. V skladu z Uredbo se sodne odločbe o razvezi zakonske zveze, izdane v drugih državah članicah (razen na Danskem), na Nizozemskem priznajo, ne da bi bil za to potreben kakršen koli poseben postopek (člen 21(1)). Prav tako ni potreben poseben postopek za vpis spremembe osebnega stanja v uradne evidence, kadar je na primer treba na poročni list dodati zaznamek o razvezi zakonske zveze.

Vsaka zainteresirana stran lahko začne sodni postopek za izdajo odločbe o priznanju oz. nepriznanju sodne odločbe, izdane v drugi državi. Uredba Bruselj IIa določa različne razloge za zavrnitev priznanja razveze zakonske zveze. Na primer, priznanje razveze zakonske zveze ne sme biti v nasprotju z javnim redom. Upošteva se tudi, ali je bil toženec (stranka, ki ni vložila zahtevka za razvezo zakonske zveze) ustrezno seznanjen s postopkom. Vendar same sodne odločbe ni mogoče preizkusiti. V skladu z Uredbo Bruselj IIa sodišče države članice, v kateri je bila izdana sodna odločba, na zahtevo ene od zainteresiranih strani izda potrdilo v zvezi z navedeno sodno odločbo (na standardnem obrazcu). To potrdilo vsebuje informacije v zvezi z državo, v kateri je bila izdana odločba, podatke o strankah, podatek o tem, ali je bila odločba izdana v odsotnosti, vrsto sodne odločbe, na primer razveza zakonske zveze ali prenehanje življenjske skupnosti, datum izdaje sodne odločbe in sodišče, ki jo je izdalo.

15 Pri katerem sodišču je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o razvezi/prenehanju življenjske skupnosti/razveljavitvi zakonske zveze, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?

Če zainteresirana stran želi izpodbijati priznanje tuje odločbe o razvezi na Nizozemskem, lahko vložiti zahtevek za nepriznanje pri sodniku za začasne odredbe (*voorzieningenrechter*) na sodišču v okrožju, kjer ima običajno prebivališče.

16 Katero pravo se uporablja v postopkih razveze zakonske zveze med zakoncema, ki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

1. januarja 2012 je začela veljati knjiga 10 nizozemskega civilnega zakonika (*Burgerlijk Wetboek*). Vsebuje kolizijska pravila, ki določajo, katero pravo se uporablja.

Glavno pravilo je, da sodišča vedno uporabijo nizozemsko pravo o razvezi zakonske zveze, ne glede na državljanstvo in običajno prebivališče zakoncev. Če na primer zahtevek za razvezo zakonske zveze na Nizozemskem vložita zakonca, ki sta oba belgijska državljana in živita na Nizozemskem, se samodejno uporablja nizozemsko pravo. Tako ni samo v primeru, če zakonca izbereta pravo, ki naj se uporabi za razvezo zakonske zveze. Zakonca se lahko izrecno odločita, naj se v postopku za razvezo zakonske zveze namesto nizozemskega prava uporabi njuno skupno nacionalno pravo. Belgijski par se torej lahko odloči za uporabo belgijskega prava o razvezi zakonske zveze.

Spletna stran je del portala [Tvoja Evropa](#).

Veseli smo vaših [povratnih informacij](#) o uporabnosti informacij.

This webpage is part of an EU quality network

Zadnja posodobitev: 22/11/2021

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.